

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Komise Rady hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost

Zápis z jednání Komise Rady hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost ze dne 2. 12. 2020

Jednání bylo vedeno on-line v prostředí Microsoft Teams. Z jednání byl pořízen záznam.

Přítomni:

Předseda komise: Jan Heroudek.

Členové komise: Kristina Ullmannová (IPR), Jan Krčál (ČVUT), David Dohnal (DPP), Tomáš Prousek (ROPID), Irena Šestáková (ČVUT), Jan Vaněček.

Tajemník komise: Karolína Klímová

Hosté komise: Michal Prager, Lubomír Mráz (NFOZP), Petra Syrová (Pěšky městem), František Brašna, Petr Květák, Gabriela Švagrová (Nadace Charta 77, Konto Bariéry), Jaroslav Hájek, Zuzana Buchtelová, Zdeňka Nejedlá (STR MHMP), Ivana Narovcová (PKD MHMP), Filip Kolerus (PKD MHMP), Petr Hazuza (Nadace Charta 77, Konto Bariéry), Jitka Bausteinová (Svaz tělesně postižených v ČR, místní organizace Flora)

Omluveni: Jaroslav Mach, Jan Kapitán

Předseda zkonstatoval, že komise je vzhledem k počtu 7 přítomných členů z celkového počtu 9 členů usnášeníschopná.

Hlasování o zápisu z jednání dne 7. 10. 2020: 7 hlasů pro, zápis byl schválen.

Navržený program:

1. Umísťování předzahrádek a předsunutého prodeje v ulicích Prahy – pravidla vs. praxe.
2. Zajištění splnění základních požadavků na bezbariérové užívání stavby při zahájení provozu.

Hlasování o navrženém programu: 7 hlasů pro, program byl schválen.

Ad 1) Umísťování předzahrádek a předsunutého prodeje v ulicích Prahy – pravidla vs. praxe.

- problematiku uvedl J. Heroudek;
- reagoval na četné stížnosti organizace SONS na chybné umístění/zajištění restauračních stolků v ulicích Prahy, jejichž počet výrazně vzrostl s opatřeními proti Covid-19 - v rámci podpory provozovatelů obchodů HMP poskytlo možnost zrychleného umístování předsunutého prodeje před provozovny (platnost do 31. 12. 2020), tzv. restaurační předzahrádky byly z tohoto vyjmuty (nadále podléhaly plnému procesu umístování), viz Příloha 1 zápisu;
- v 06/2020 vytvořil ODO informační materiál pro provozovatele se základními informacemi o zásadách umístování překážek na pěší komunikaci, je třeba jej upravit.

F. Brašna: Domníváme se, že jakýkoliv oficiálně prezentovaný materiál v problematice bezbariérové přístupnosti by měl ve všech ohledech prezentovat správné řešení; rádi se na tom budeme podílet. Jsme rádi, že předzahrádky a předsunutý prodej fungují, nesmí ale představovat nebezpečí zranění nebo neúmyslného rozbití věcí.

J. Heroudek: Prosím o upozornění uživatelů na chybná řešení, ODO MHMP je bude posouvat k místně příslušným silničním správním úřadům. Dále je třeba, aby PKD MHMP vytvořil vzor rozhodnutí silničního správního úřadu o zvláštním využití komunikace pro předstunutý prodej a restaurační předzahrádku s pregnantně formulovanými podmínkami pro umístění záboru, aby byly dodrženy předpoklady pro bezbariérové užívání komunikace (odstupy, průchozí profil, vodicí linie atd.). ODO MHMP by mělo vytvořit materiál s ukázkovými příklady správných řešení, které by byly srozumitelné jak úředníkům silničních správních úřadů, tak i žadatelům o zábor z řad veřejnosti.

K. Ullmannová: Prosím, aby byl materiál v průběhu tvorby konzultován s Kanceláří veřejného prostoru IPR.

F. Kolerus: Rádi pomůžeme, aby se informace dostaly na všechny silniční správní úřady v Praze, možností je asi více.

J. Heroudek: Prosím PKD o přípravu znění podmínek do rozhodnutí a ODO o přípravu příkladů nejpozději do únorového jednání, již projednané se SONS. Považuji za vhodné, aby byly tyto informace předány na silniční správní úřady předány z PKD.

F. Brašna: Kam se mají lidé obracet, když narazí ve veřejném prostoru na chybné řešení?

K. Klímová: K tomuto účelu slouží portál ZměňteTo.

F. Brašna: Aplikace není dobře přístupná pro osoby nevidomé a slabozraké. Navíc, zhruba 2/3 podnětů zůstává bez odpovědi.

Návrh usnesení: Komise žádá PKD MHMP, aby ve spolupráci se SONS připravil vzor podmínek do rozhodnutí dle §24 a §25 zákona č. 13/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů z hlediska zachování podmínek pro bezbariérového užívání staveb. Komise dále žádá ODO MHMP o vypracování vzorových příkladů.

Hlasování: pro 6, zdržel se: 1. Návrh byl schválen.

Ilona Narovcová ke vzorovým příkladům: Nestačí pouze nakopírovat obrázek z metodiky k bezbariérové vyhlášce, to není dostatečně srozumitelné pro zhotovitele.

Ad 2) Zajištění splnění základních požadavků na bezbariérové užívání stavby při zahájení provozu.

- problematiku uvedl J. Heroudek;
- v Praze jsou uváděny do provozu i stavby, které nejsou provedeny v souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb. (dále jen bezbariérová vyhláška);
- hledáme způsob, jak tyto případy eliminovat.

J. Heroudek: Bylo by dobře, aby SONS kontroloval stavby v průběhu projekce i před zprovozněním.

F. Brašna: Jsme nezisková organizace a máme celorepublikovou působnost; není v našich silách kontrolovat všechny stavby v Praze. Jestliže je řešení odsouhlaseno poradenstvím ČKAIT, je to záruka správnosti. Soustředujeme se na přestupní uzly, ale naše kapacita je omezená. Není systematicky zajištěno předávání informací o stavbách mezi investory a naší organizací. Upozorňuji na stav TRAM zastávky Malostranská.

M. Prager: Řešení tohoto problému nelze přenášet na neziskové organizace, je třeba jej řešit systémově v rámci organizace veřejné správy. Stát má zajistit dodržování právního předpisu, např. vytvořením pozice odborného orgánu v rámci procesů dle stavebního zákona.

J. Heroudek: Pro plnění této úlohy nejsou lidské zdroje. Chci požádat neziskové organizace, aby věci pomohly.

M. Prager: Neziskové organizace na toto také nemají kapacitu ani finanční prostředky. Této problematice se sice věnují, ale o vlastní újmě – tento systém není dlouhodobě udržitelný. HMP může tyto organizace najmout, aby projekty z hlediska bezbariérové přístupnosti posuzovaly a z hlediska zájmu cílových uživatelů hlídaly až do ukončení

realizace. Dobrým příkladem je ale praxe ze Švédska, kde existuje síť certifikovaných osob v oblasti bezbariérové přístupnosti, které vydávají posudek k projektové dokumentaci a jsou rovněž účastníkem kolaudačního řízení. Ve Švédsku je rovněž odpovědnost za překážku v bezbariérovém užívání stavby zákonem plně přenesena na vlastníka, který je povinen ji odstranit.

Z. Nejedlá a I. Narovcová popsaly proces zajištění plnění požadavků vyplývajících z vyhlášky č. 398/2009 Sb. při přípravě a realizaci staveb:

- Zajistit soulad stavby s právním předpisem je povinností aktérů na všech stupních přípravy a realizace stavby – projektanta, stavebního úřadu, zhotovitele i investora.
- Dokumentace ke stavebnímu řízení (někdy i pro územní řízení v příslušně menším detailu) by měla být zpracována v takové podrobnosti, aby stavebnímu úřadu umožnila posoudit soulad s vyhláškou 398/2009 Sb. – tj. okopírované vzorové listy z metodiky vyhlášky 398/2009 Sb. nestačí. U pozemních staveb je to jednodušší, tam se posuzují především parametry stavby z hlediska bezbariérového užívání osobami se ztíženou schopností pohybu. Prvky pro osoby se ztíženou schopností orientace se zpravidla vyskytují spíše na dopravních stavbách, které posuzuje speciální stavební úřad. Posoudit a zajistit soulad stavby, o jejíž stavební povolení je žádáno, s bezbariérovou vyhláškou je úloha stavebního úřadu.
- V rámci projektové přípravy si stavebník často zajistí posudek konzultanta organizace NIPI, která je považována za organizaci odbornou, stavební úřad její názor obvykle nerozporuje. Posudek mohou teoreticky vydat i další organizace renomované v oboru (např. ČKAIT). Pokud stavební úřad usoudí, že z předložené dokumentace nemůže soulad s bezbariérovou vyhláškou posoudit, může si vyžádat doplnění projektové dokumentace.
- Stavební úřad nemůže nařídít přítomnost zástupce cílového uživatele (např. organizace zastupující osoby se zdravotním hendikepem) na místě stavby a nemá ani finanční prostředky na to, aby jej na tuto práci najal.
- Povinnost přizvat do procesu výstavby autorizovanou osobu v oblasti bezbariérové přístupnosti staveb by bylo řešení, ale předpokládaná podoba nového stavebního zákona směřuje naopak ke zjednodušení celého procesu přípravy staveb - nepředpokládá vznik nové instituce, která by se k projektu záměru vyjadřovala před podáním žádosti na stavební úřad.

M. Prager a F. Brašna: NIPI je také pouze spolek, nikdo za jeho odbornost neručí. Možná by se tato organizace mohla přerodit do sítě certifikovaných osob v oblasti bezbariérového užívání staveb. Tuto odbornost však má i autorizovaný projektant. Jestliže stavební úřad odsouhlasí chybné řešení v rámci rozhodnutí o vydání stavebního povolení a posléze i kolaudace, chybné řešení je legalizováno.

Jednání opustila z důvodu dalších pracovních povinností K. Ullmannová.

I. Šestáková:

- Pracujeme na společném projektu se švédskými kolegy, potvrzují informaci pana Pragera. Komisař pro bezbariérové užívání je účasten ve všech fázích procesu výstavby, soulad s bezbariérovou vyhláškou je důsledně kontrolován, případný nesoulad sankcionován. Přijmout tento vzor by znamenalo změnit systém na národní úrovni a zajistit všechny návaznosti (např. vytvoření speciální autorizace).
- Přípravuje se pracovní skupina, která bude řešit budoucí podobu bezbariérové vyhlášky, jejími členy budou i zástupci ČKAIT a ČKA. Nyní řešíme soulad bezbariérové vyhlášky s evropskými normami.
- Stát se konzultantem v NIPI bývalo podmíněno absolvováním zvláštních zkoušek v problematice bezbariérového užívání staveb.
- Výklad bezbariérové vyhlášky není mezi odbornou veřejností jednotný. I v rámci odborných školení jsou často prezentovány rozdílné informace a odlišná řešení. Konkrétní případy jsou velmi individuální a vyžadují také individuální řešení z hlediska zajištění bezbariérového užívání stavby.
- Je pravda, že v praxi nesoulad novostavby s bezbariérovou vyhláškou nebývá důvodem k zastavení kolaudace.

K. Klímová: ODO v průběhu posledních tří let, v rámci plnění úkolů Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v Praze, nabízí teoretické i praktické školení v problematice bezbariérové přístupnosti úředníkům MHMP a městských částí. K další odborné veřejnosti (projektanti, realizační firmy, městské organizace, studenti SŠ) se obrací prostřednictvím nabídky seminářů Dne bez bariér.

Návrh usnesení: Komise žádá ODO o prověření možností a podmínek zavedení certifikované osoby v oblasti bezbariérového užívání staveb do procesů dle stavebního zákona. Komise dále doporučuje v rámci kolaudačních řízení důsledně společný postup příslušného stavebního úřadu se silničním správním úřadem při kontrole dodržování vyhlášky č. 398/2009 Sb.

Hlasování: pro 6. Návrh byl schválen.

F. Brašna: ČKAIT již dlouho řeší možnost zavést nově činnost osoby samostatně výdělečně činné s autorizací specializovanou na tuto problematiku.

J. Heroudek: Aby to fungovalo, musela by být tato pozice a její působení vymezeno zákonem.

Datum příštího plánovaného jednání komise: 6. 1. 2020, jednání proběhne pravděpodobně online.

Ing. Jan Heroudek

předseda Komise Rady HMP pro pěší a bezbariérovost

Zápis provedla: K. Klímová

Ing. Kolerus z PKD MHMP pro informaci komise Rady HMP pro pěší a bezbariérovost formuloval obvyklý postup silničního správního úřadu (dále jen SSÚ) při povolování zvláštního užívání pozemní komunikace (např. pro umístění předzahrádek na chodnících):

1. Žadatel o povolení zvláštního užívání komunikace (např. prodejce nebo provozovatel stravovacího zařízení) podá žádost k SSÚ.
2. Pro vydání rozhodnutí o zvláštním užívání pozemní komunikace potřebuje SSÚ jako podklad souhlas vlastníka pozemní komunikace (v hl. m. Praze zpravidla Technická správa komunikací hl. m. Prahy, příp. jednotlivé MČ v případě svěřené správy nemovitosti) a může-li zvláštní užívání ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, tak i Policie ČR. Pokud se jedná o restaurační předzahrádku v pražské památkové zóně, SSÚ může po žadateli požadovat doložit souhlas orgánu památkové péče.
3. SSÚ obdrženou žádost posoudí, a pokud jsou splněny veškeré zákonné náležitosti pro vydání rozhodnutí, žádost je důvodná a navržené opatření z veřejného zájmu únosné, zvláštní užívání komunikace povolí.
4. V rozhodnutí pak SSÚ může uvést, za jakých podmínek je možno zábor provozovat - např. viz níže v případě předsunutých prodejních míst:
 - Zábor musí být umístěn tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost chodců včetně nevidomých a slabozrakých občanů, tj. byl zajištěn průchozí profil o šířce alespoň 1,5 m (v prostoru autobusové či tramvajové zastávky 2,5 m), který musí sledovat přirozenou vodící linii pro nevidomé, přičemž v případě existence umělé vodící linie je potřeba ponechat volný průchozí prostor o minimální šířce 0,8 m na každou stranu od její osy. Ve vertikálním směru musí být ponechán volný průchozí prostor o výšce min. 2,2 m.
 - Zábor nesmí zasahovat do míst před přechody pro chodce, vstupů či vjezdů do přilehlých objektů a ostatních prodejen a při jeho umístění musí být vždy zachován přístup k plynovým uzávěrům, hydrantům vodovodní sítě, elektroinstalačním rozvodům a dalším obecně důležitým zařízením.
 - Umístěním a provozováním prodejního zařízení nesmí dojít k poškození povrchu chodníku ani jiné součásti nebo příslušenství pozemní komunikace vč. veřejné zeleně.
 - Místo, na kterém je umístěno prodejní zařízení, a jeho okolí bude podnikatelem udržováno v čistotě a pořádku v souladu s obecně závaznou vyhláškou č. 8/2008 Sb. hl. m. Prahy, o udržování čistoty na ulicích a jiných veřejných prostranstvích (vyhláška o čistotě).
 - a další podmínky dle konkrétní situace.
5. V případě nedodržení podmínek rozhodnutí řeší SSÚ přestupek v souladu s příslušným ustanovením zákona o pozemních komunikacích.